

[Avaleht](#) > ... > [Kohtuasja Algamine](#) > [Kus Ja Kuidas?](#) > [Millise Riigi Õigust Kohaldada?](#) > [Spain](#)

Millise riigi õigust kohaldada?

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Hispaania

1 Kehtivate õigusnormide allikad

1.1 Riigi õigusnormid

Enamik kollisiooninorme on esitatud tsiviilseadustiku sissejuhatavas jaos (artiklid 9–12). Kohaldatavaid õigusnorme sisaldavad ka mõned eriseadused, nagu rahvusvahelist lapsendamist käsitlev seadus.

1.2 Mitmepoolsed rahvusvahelised konventsioonid

Mis puudutab kohaldatavat õigust, kehtivad Hispaanias praegu järgmised ELi määrused:

- määrus (EÜ) nr 1346/2000 maksejõuetusmenetluse kohta;
- määrus (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma I määrus);
- määrus (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma II määrus);
- määrus (EL) nr 1259/2010 tõhustatud koostöö rakendamise kohta abielulahutuse ja lahusele suhtes kohaldatava õiguse valdkonnas (Rooma III määrus);
- määrus (EL) nr 650/2012, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist, ametlike dokumentide vastuvõtmist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta määrus (EL) 2016/1191, millega edendatakse kodanike vaba liikumist, lihtsustades teatavate avalike dokumentide Euroopa Liidus esitamise nõudeid, ja muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012. Seda kohaldatakse alates 16. veebruarist 2019.

Hispaania on ka mitme kollisiooni käsitleva konventsiooni osaline. Sellega seotud peamised mitmepoolsed konventsioonid on järgmised:

- perekonna- ja eesnimede suhtes kohaldatavat õigust käsitlev konventsioon, München, 5. september 1980;
- vanemliku vastutuse ja lastekaitsemeetmetega seotud kohtualluvust, kohaldatavat seadust, tunnustamist, kohtuotsuste täitmist ja koostööd käsitlev konventsioon, Haag, 19. oktoober 1996;
- protokoll ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatava õiguse kohta, Haag, 23. november 2007;
- testamendi vormi suhtes kohaldatava õiguse konventsioon, Haag, 5. oktoober 1961;
- liiklusõnnetuste suhtes kohaldatava õiguse konventsioon, Haag, 4. mai 1971;
- tootjavastutuse suhtes kohaldatava õiguse konventsioon, Haag, 2. oktoober 1973.

1.3 Peamised kahepoolsed konventsioonid

Mis puudutab kohaldatavat õigust, kehtib praegu Hispaania Kuningriigi ja Uruguai Idavabariigi vaheline konventsioon õigusaktide konfliktide kohta laste ülalpidamise asjades ning ülalpidamisega seotud kohtuotsuste ja kohtulike kokkulepete tunnustamise ja täitmise küsimustes (Montevideo, 4. november 1987).

2 Kollisiooninormide rakendamine

2.1 Kohtuniku kohustus kohaldada kollisiooninorme omal algatusel

Tsiviilseadustiku artikli 12 lõikes 6 on sätestatud, et „kohtud ja ametiasutused kohaldavad Hispaania õiguses sätestatud kollisiooninorme omal algatusel“.

2.2 Tagasisaade ja edasiviide

Tsiviilseadustiku artikli 12 lõikes 2 on sätestatud, et Hispaania õigusnormides esitatud viiteid välisriigi õigusele käsitatakse viidena materiaalsoigusele, olenemata kollisiooninormide tagasisaadetest või edasiviidetest mõnele muule kui Hispaania õigusele. See näitab seda, et tunnustatakse vaid esimese astme tagasisaadet või edasiviidet.

Teise astme tagasisaade või edasiviide ei ole lubatud, välja arvatud juhul, kui tegemist on vekslite, tšekkide või võlakirjadega, seoses õigusega selliseid kohustusi võtta.

Kui on kohaldatav ELi määrus või rahvusvaheline konventsioon, kohaldatakse tagasisaate ja edasiviite suhtes nende õigusaktide erieeskirju.

2.3 Kohaldatava õiguse muutumine

Hispaania õiguses ei ole sätestatud üldist korda õiguse muutumise puhul, see tähendab, kui kollisiooninormis ettenähtud ühendav tegur muutub. Tsiviilseadustiku artikli 9 lõikes 1 on täisealisuse kohta sätestatud, et ühendava teguri muutumine ei mõjuta juba omandatud täisealisust. Kasutatud on kriteeriumi, mille kohaselt võetakse arvesse õigust, mida kohaldati siis, kui asjaomane õiguslik olukord tekkis, isegi kui ühendav tegur hiljem muutub.

Kui on kohaldatav ELi määrus või rahvusvaheline konventsioon, kohaldatakse õiguse muutumise puhul nende õigusaktide erieeskirju.

2.4 Kollisiooninormide tavapärase kohaldamise erandid

Tsiviilseadustiku artikli 12 lõikes 3 on sätestatud, et välisriigi õigust ei kohaldata mingil juhul, kui see on vastuolus avaliku korraga. Seega välistatakse välisriigi õiguse kohaldamine, kui selle tulemusel rikutakse ilmselgelt Hispaania õiguse aluspõhimõtteid. Põhiseaduslikult tunnustatud põhimõtteid peetakse oluliseks.

2.5 Välisriigi õiguse tõendamine

Pooled peavad välisriigi õiguse sisu ja kehtivust tõendama ning kohus võib kasutada selle kontrollimiseks mis tahes meetmeid, mida ta peab selle kohaldamisel vajalikuks. Tegemist on segasüsteemiga, mis ühendab menetluskohustuste esitamise ja ainult poole taotlusel käsitlemise põhimõtte võimalusega, et kohus teeb kontrollimisel koostööd. Erandjuhtudel, kui välisriigi õiguse sisu ei ole võimalik tõestada, kohaldatakse Hispaania õigust.

3 Kollisiooninormid

3.1 Lepingulised kohustused ja õigusaktid

Lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse määramise küsimust reguleerib üldiselt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) 593/2008 (Rooma I määrus). Juhtumid, mille puhul Rooma I määrus ei ole kohaldatav, lahendatakse kooskõlas tsiviilseadustiku artikli 10 lõikega 5, mis põhineb valikuvabaduse tunnustamisel, tingimusel et kohaldatav õigus on sõnaselgelt valitud ja et sellel õigusel on asjaomase küsimusega teatav seos.

Kui seda ei ole võimalik teha, kohaldatakse poolte jaoks ühist riigisest õigust; kui seda ei ole võimalik teha, kohaldatakse nende ühise alalise elukoha riigi õigust ja viimase võimalusena lepingu sõlmimise riigi õigust.

3.2 Lepinguvälised kohustused

Seda teemat reguleerib Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 864/2007 (Rooma II määrus). Liiklusõnnetuste ja tootja vastutusega seotud kohtuasjades kohaldatakse vastavalt Haagi 1971. aasta ja 1973. aasta konventsiooni kollisiooninorme.

Küsimusi, mis ei kuulu ühegi eespool nimetatud sätte kohaldamisalasse, reguleerib tsiviilseadustiku artikli 10 lõige 9, mille kohaselt järgitakse lepinguvälise vastutuse juhtudel selle riigi õigust, kus vastutuse kaasa toonud sündmus toimus. Lubamatu käsundita asjaajamise suhtes kohaldatakse selle riigi õigust, kus on asjaajaja peamine tegevuskoht, ja alusetu rikastumise suhtes kohaldatakse õigust, mille alusel isik alusetult rikastus.

3.3 Isiku õiguslik seisund ja perekonnaseisuga seotud aspektid (nimi, elukoht, teovõime)

Tsiviilseadustiku artiklis 9 on sätestatud, et neis asjades kohaldatava õiguse määrab füüsilise isiku kodakondsus. Kehtestatud on sätted, mis käsitlevad topeltkodakondsuse ja ebaselge kodakondsuse juhtumeid.

Topeltkodakondsus määratakse vastavalt sellele, kas tegemist on topeltkodakondsusega Hispaania õiguse alusel või topeltkodakondsusega, mis ei ole Hispaania õigusega lubatud. Topeltkodakondsuse lepingud on sõlmitud Tšiili, Peruu, Paraguay, Nicaragua, Guatemala, Boliivia, Ecuadori, Costa Rica, Hondurase, Dominikaani Vabariigi, Argentina ja Colombiaga. Nendel juhtudel kohaldatakse rahvusvaheliste lepingute sätteid. Kui rahvusvahelistes lepingutes asjakohased sätted puuduvad, on määrav eelkõige selle riigi kodakondsus, kus oli isiku viimane alaline elukoht, ja kui selle alusel otsustamine ei ole võimalik, siis selle riigi kodakondsus, mille isik sai viimasena. Kui topeltkodakondsus ei ole Hispaania õigusega lubatud ja üks kodakondsustest on Hispaania kodakondsus, on see ülimuslik, kuigi juhul, kui mõlemad kodakondsused on ELi riikide omad, tuleb kohaldada kodakondsuse alusel mittediskrimineerimise põhimõtet. Ebaselge kodakondsusega isikute suhtes kohaldatakse nende alalise elukoha riigi õigust. Kodakondsuseta isikute suhtes kohaldatakse New Yorgi 28. septembri 1954. aasta konventsiooni artiklit 12, mille kohaselt kohaldatakse kodakondsuseta isiku päritoluriigi õigust või selle puudumise korral elukohariigi õigust.

Füüsiliste isikute nime suhtes kohaldatavat õigust reguleerib 1980. aasta Müncheneri leping. Füüsilise isiku ees- ja perekonnanimed määratakse selle riigi õiguse kohaselt, mille kodanik asjaomane isik on.

3.4 Vanema ja lapse õigussuhe, sealhulgas lapsendamine

Tsiviilseadustiku artikli 9 lõikes 4 on sätestatud, et vanema ja lapse vahelise bioloogilise suhte kindlaksmääramisel kohaldatav õigus on suhte kindlaksmääramise ajal lapse alalises elukohas kehtiv õigus. Kui lapsel puudub alaline elukoht või kui asjaomane seadus ei võimalda vanema ja lapse vahelist suhet kindlaks määrata, on kohaldatav õigus lapse kodakondsusriigi sel ajal kehtinud õigus. Kui see õigus ei võimalda vanema ja lapse vahelist suhet kindlaks määrata või kui lapsel ei ole kodakondsust, kohaldatakse Hispaania materiaalsoigust.

Lapsendamisele kohaldatavat õigust reguleerib erioigusakt: seadus nr 54/2007 rahvusvahelise lapsendamise kohta. Selle seaduse artiklis 18 on sätestatud, et kui lapsendatava alaline elukoht on lapsendamise ajal Hispaanias või ta on viidud või viiakse elama Hispaaniasse, reguleerib Hispaania pädeva asutuse otsust lapsendamise kohta Hispaania materiaalsoigus.

Vanema ja lapse vahelise kas bioloogilise või adoptiivsuhte sisu ja vanemliku vastutuse teostamise suhtes kohaldatav õigus määratakse kindlaks vastavalt Haagi 19. oktoobri 1996. aasta konventsioonile. Konventsiooni artiklis 17 on sätestatud, et vanemliku vastutuse teostamist reguleerib lapse alalise elukoha riigi õigus.

3.5 Abielu, kooselu, partnerlus, lahutus, lahuselu, ülalpidamiskohustus

Kehtestatud on eeskirjad abielu sõlmimise ja sellega kaasnevate tagajärgede kohta. Abielu sõlmimise vormi kohta on tsiviilseadustikus sätestatud, et väljaspool Hispaaniat võib abielu sõlmida: 1) kohtunik, linnapea või seadustikus nimetatud ametnik; 2) seaduses sätestatud usulise talituse käigus. Peale selle on seadustikus sätestatud, et hispaanlased võivad abielluda väljaspool Hispaaniat vastavalt abielu sõlmimise koha riigi õigusele. Kui mõlemad pooled on välismaalased, võivad nad abielluda Hispaanias samade sätete kohaselt kui

hispaanlased või kummagi abielluja suhtes kohaldatava õiguse kohaselt. Abieluvõime ja sisu suhtes kohaldatakse kummagi abikaasa kodakondsusriigi õigust (tsiviilseadustiku artikli 9 lõige 1).

Tsiviilseadustiku artikli 9 lõike 2 kohaselt kohaldatakse abielu tagajärgede suhtes abikaasade ühist riigisisest õigust abielu sõlmimise hetkel. Kui ühine riigisisene õigus puudub, kohaldatakse kummagi poole kodakondsusriigi õigust või alalise elukoha riigi õigust, mille nad on koos valinud ja kinnitanud enne abielu sõlmimist koostatud ametlikus dokumendis. Kui nad ei ole kohaldatavat õigust valinud, kohaldatakse selle alalise elukoha riigi õigust, kus nad asusid elama vahetult pärast abielu sõlmimist, või selle puudumisel abielu sõlmimise koha riigi õigust.

Lahuselu ja lahutuse suhtes kohaldatakse määrust (EL) nr 1259/2010 tõhustatud koostöö rakendamise kohta abielulahutuse ja lahuselu suhtes kohaldatava õiguse valdkonnas (Rooma III määrus). Tsiviilseadustiku artikli 107 lõike 1 kohaselt kohaldatakse abielu tühistamise suhtes abielu sõlmimise koha riigi õigust.

Hispaania rahvusvahelises eraõiguses puuduvad registreerimata kooselu käsitlevad sätted (st et põhimõtteliselt tuginetakse analoogiale).

Ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatakse Haagi 2007. aasta protokolliga ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatava õiguse kohta.

3.6 Abieluvara

Abieluga kaasnevaid tagajärgi reguleeriv õigusnorm (tsiviilseadustiku artikli 9 lõige 2) hõlmab nii üksikisikule tulenevaid kui ka varalisi tagajärgi. Seepärast kohaldatakse abielu sõlmimise hetkel kehtinud abikaasade suhtes ühiselt kohaldatavat õigust; kui selline õigus puudub, kohaldatakse ühe poole suhtes kohaldatavat õigust või alalise elukoha riigi õigust, mille nad on koos valinud ja kinnitanud enne abielu sõlmimist koostatud ametlikus dokumendis; kui sellist õigust ei ole valitud, kohaldatakse selle alalise elukoha riigi õigust, kus nad asusid elama vahetult pärast abielu sõlmimist, või selle puudumisel abielu sõlmimise koha riigi õigust.

Lepingud ja kokkulepped, milles on sätestatud abikaasade varasuhted või millega neid muudetakse või asendatakse, on kehtivad, kui need on abielu sõlmimise hetkel kooskõlas abieluga kaasnevaid tagajärgi reguleeriva seaduse või ühe poole kodakondsusriigi või alalise elukoha riigi õigusega (tsiviilseadustiku artikli 9 lõige 3).

3.7 Testamendid ja pärimine

Hispaania kohaldab määrust (EL) nr 650/2012, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist, ametlike dokumentide vastuvõtmist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist. Selle määruse kohaselt kohaldatakse surnud isiku alalise elukoha riigis isiku surmahetkel kehtinud õigust, välja arvatud juhul, kui surnud isik oli valinud kohaldatavaks õiguseks oma kodakondsusriigi õiguse.

Testamendi vormile kohaldatakse Haagi 1961. aasta konventsiooni.

3.8 Kinnisvara

Tsiviilseadustiku artikli 101 lõike 1 kohaselt reguleerib kinnisasja omandi- ja teisi asjaõigusi ja muid õigusi ning selle avalikustamist vara asukohariigi õigus, mida kohaldatakse ka vallasasjade suhtes. Transiitkaubaga seotud õiguste kindlaksmääramisel või andmisel peetakse kauba asukohaks lähetamiskohta, välja arvatud juhul, kui saatja ja vastuvõtja on sõnaselgelt või vaikimisi kokku leppinud, et kauba asukohana käsitatakse sihtkohta. Vee-, õhu- ja raudteesõidukite ning kõigi nendega seotud õiguste suhtes kohaldatakse lipuriigi või registreerimisriigi õigust. Mootorsõidukite ja muude maanteetranspordivahendite suhtes kohaldatakse selle riigi õigust, kus need sõidukid asuvad. Väärtpaberite emiteerimise suhtes kohaldatakse selle riigi õigust, kus neid emiteeritakse.

3.9 Maksejõuetus

[Nõukogu 29. mai 2000. aasta määruse \(EÜ\) nr 1346/2000 \(maksejõuetusmenetluse kohta\)](#) kohaldamisalasse mittekuuluvate juhtumite suhtes kohaldatakse [9. juuli 2000. aasta pankrotiseadust nr 22/2003](#). Nimetatud seaduse artiklis 200 on sätestatud, et üldjuhul reguleerib maksejõuetusmenetlusi Hispaanias ja nende tagajärgi

ning nende menetluste teostamist ja lõpetamist Hispaania õigus (9. juuli 2003. aasta seadus 22/2003, mida on muudetud seadusega 9/2015 pankrotivaldkonna erakorraliste meetmete kohta (26. mai 2015. aasta Ametlik Väljaanne)). Pankrotiseadus sisaldab ka rahvusvahelise eraõiguse sätteid, millega määratakse kindlaks mitmesugustele menetlusega seotud õigussuhetele kohaldatav õigus.

■ Viimati uuendatud: 08/12/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.